

УДК: 327(470+571):32(497.11)''20''

НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕС

Примљено:
20. 04. 2009.

NATIONAL INTEREST

Прихваћено:
15. 06. 2009.

Година V, vol. 5

Број 1-2/2009.

Оригинални научни рад

стр. 123-130

*Зоран Милошевић**

РУСКА СПОЉНА ПОЛИТИКА И СРБИЈА

Резиме

Аутор износи хипотезе да повратак Русије на Балкан значи подршку српском суверенитету и територијалном интегритету, али излаже и неке сфере где је ова велика словенска земља потпуно или скоро потпуно одсутна (образовање, наука...)

Кључне речи: Русија, спољна политика, Србија, вредности, интеграције

Русија се вратила на Балкан, тачније у Србију. Ово сведоче две велике инвестиције: Гасовод Јужни ток и куповина НИС-а, али и руски став поводом територијалне целовитости Србије, тачније питање статуса Космета. Овај повратак Русије у Србију дочекан је од српских родољуба и оних снага који још увек верују да је излаз за Србију везивање за све трезвене политичке снаге, а не само за Европу и НАТО, са великим олакшањем, али и очекивањима. Међу оптимистима-родољубима, који су од доласка Владимира Путина на чело Руске Федерације ово и предвиђали, налази се и аутор овог реферата, али и неколико људи који присуствују овом округлом столу, на пример, Винко Ђурић, Милош Кнежевић итд.

Приметићу и то да наши ставови нису наишли на подршку медија и владајућих политичких партија, мада смо своја виђења објавили у засебним монографијама, тј. књигама и научним часописима, нимало чудно када знамо да овде некима смета чак и руска опера, које је наше Народно позориште

* Институт за политичке студије, Београд

прославила у свету. Сада се поставља питање, како видимо спољну политику Русије у њеном делу која се односи на Србију, односно шта Срби патриоте, уједно, у већини случајева и русофили, очекују од ове политике данас?

1. Питање територијалног интегритета Србије

а) Космет

Када је реч о Космету руска страна је заузела позицију какву желе српски родољуби и ту нема шта да се дода, сем да можда постоји нада да ће спољна политика Русије охрабри српску Владу да истраје. Пошто се међу родољубима провлачи мисао да ви Руси по питању Космета, на жалост, имате чвршћи став од председника и Владе Србије. Ми, такође, запажамо да наша Влада прихвата ЕУЛЕКС, иако знамо да Европска унија води политику признавања Космета као независне државе, што изазва сумње у истрајност ове борбе.

б) Војводина (север Србије)

Када се догодила отмица Космета од стране НАТО пакта, САД и Европске уније, појавила се теза да тиме дезинтеграција Србије није окончана. Наравно, заговорници ове тезе су били у праву, пошто се брзо појавио проблем Војводине, тачније њеног Статута који Покрајини даје елементе државности, а Србе, гле чуда, потчињава мањинама и отвара простор за њихову денацификацију и претварање у нову тзв. војвођанску нацију, чија је идеологија и вредносни систем, бар према познатим елементима, не само антисрпска, већ и дубоко антируска, антиправославна и антидржавна. Истовремено, Запад прати овај распад Србије, па су тако канадске поште Војводину већ сврстале у независне прекоокеанске државе.

Управо ове снаге траже од Уставног суда Србије да поништи продају НИС-а Гаспрому. Другим речима, управо онако како желе финансијери овог пројекта, а то су НАТО, Европска унија и САД. Припадам оним српским интелектуалцима који сматрају да предложени степен самосталности и аутономије Србима у Покрајини Војводини није потребан, те да је то дубоко штетан чин и уступак иредентистичким сна-

гама које још живе, преко повампиреног нацизма (на северу Србије).

Од руске спољне политике очекујем да српским званичницима, посебно председнику и премијеру Србије, скрену пажњу на ове чињенице и, колико је то могуће, онемогуће пренос многих надлежности на Војводину. Ово питање је од изузетне важности и захтева хитност у деловању, пошто се пренос надлежности са Србије на Војводину увелико и подмукло припрема од стране владајуће колације.

2. Економски односи

Долазак руског капитала у Србију, тачније куповину НИС-а и улагање у гасовод Јужни ток, затим отварање руског тржишта за српску робу можемо да кажемо да је конкретизовано економско присуство Русије у Србији. При томе је направљена једна крупна грешка. Ипак, при томе руски партнер није обратио пажњу на новац који смо сви стварали а који је завршио у Војводини, помажући тамошњи сепаратизам. Није тајна да је министар Динкић грађанима Србије обећао од предузећа типа НИС-а по 1.000 евра акција.

Зашто није добро што је новац отишао само у Војводину? Зато јер је НИС грађен новцем грађана Србије, наравно и Војводине, севера наше државе, али већина новца за његову изградњу дошла је из Централне Србије. Друго, ако знамо да је са НИС-ом купљено и тржиште целе Србије, онда је давање новца од продаје НИС-а само Северу Србије не само експлоатација остатка Србије, већ је и у функцији даље дезинтеграције Србије. Ово је аргумент идеолозима «друге Србије» да непрестано истичу како је Војводина развијенија, богатија и напреднија, те да нема ништа са примитивним и сиромашним Србима из Централне и Јужне Србије.

Да се ово исправи - сада је касно, али ово говорим из простог разлога што представници српске владе најављују продају Електродистрибуције Србије, ЈАТ-а и низ других јавних предузећа. Српски родољуби очекују да бар Електродистрибуцију и ЈАТ купи руска страна, али да се овога пута обрати пажњу где одлази новац, да ли у развој Централне и Јужне Србије или за финансирање сепаратизма и мржње према Србима и Русима. Такође истичем да је, према писањима српских медија, за куповину Електровојводине заинтересована Хрватска, а знамо да је њена улога у дезинтеграцији

Србије кључна и да већина однарођених Срба постају римокатолички Хрвати са екстремном идеологијом и системом вредности, попут оног код усташа који су током Другог светског рата, са песмом и поносом, ишли на Русе, а о злоделима према Србима да и не говоримо. Ово се потврђује не само у Војводини већ и у Црној Гори, ако се прати идеологија коју тамошња елита данас уноси међу Црногорце.

Следеће питање у вези економије јесте улагање Русије у српску пољопривреду. Ми од домаћих експерата и политичара стално слушамо како је пољопривреда српска шанса за економски опоравак. Тајкунизацијом пољопривреде само се уништава село, а не поправља економија. Зато би улагање Русије у српску пољопривреду било благотворно. Препорода Србије нема без препорода села, ни у биолошком ни у економском, а богами ни у моралном смислу.

Овове додајмо да би Русија требало да Србији понуди и повољне кредите за превазилажење светске економске кризе. Као што се може видети, ММФ даје услове за позајмице који само одмажу опоравак привреде. На другој страни везује Србију за Запад.

3. Образовање и наука

Ово је поље где се трпе посебно велики пораз. Стиче се утисак да је Русија скоро у потпуности избачена из Србије када је реч о образовању и научној сарадњи. Наиме, у Србији је кренула приватизација високог образовања и отворено је низ приватних универзитета и приватних школа, према обрасцима које је наметнуо Запад. Не треба много истицати да је и језик који доминира енглески. Сви програми су тако урађени, а и ја радим на једном приватном универзитету, и знам да се уопште није водила брига о националним интересима, док се страни интереси јасно испољавају. Ови универзитети су се одрекли дела српске културе, посебно писма и делимично језика. Доказе томе није тешко видети: отворите разне сајтове где се објашњења дају пре на хрватском него на српском, а и када их има на српском, лењи домаћи корисник иде алфаветским редом, па пошто је слово «х» пре «с», он материјал чита на хрватском. Погледајте увезену робу - објашњења су најчешће на хрватском. Наши трговци такву робу

спремно прихватају и не пада има на памет да од произвођача или посредника тражи превод на српски језик. Тако је јер су тако научени од страних бизнис-инструктора и предавача на приватним универзитетима.

Многи штампају часописе на енглеском језику, јер радови на српском се не сматрају научним. Поред тога невладин сектор - финасиран од Запада - стално прати рад професора на државним факултетима, посебно оним који слове за националне и организује кампање против њихових «националистичких» предавања и уџбеника. Невладиног сектора супротног вектора нема.

Такође, у Србији и Босни и Херцеговини делују и стране средње и високе школе, међу којима има и турских (5-6), а предавачи су чак из Пакистана (и поред тога што Америка, као наш узор, тврди да се тероризам померио у Пакистан). Образовно присуство Русије се не осећа. У том смислу сматрам да би Русија морала да отвори у Србији и Републици Српској универзитете који би својим програмима деловали позитивно на очувању српске културе и идентитета, а деловао и на умереном и објективном представљању руске и словенске културе.

Други проблем је наука. Наиме, од 2000. године Србија је у потпуности прихватила западни модел праћења и вредновања науке. Увела је листе научних часописа и усвојила Западну листу научних часописа.

Шта то значи? То значи да на тој листи нема ни једног руског часописа, па се научним радом сматра (у Србији и Западу) само ако је рад објављен у часописима са ових листа, а они су најчешће на енглеском језику. Није потребно посебно истицати да нема ни једног јединог часописа из социологије, политикологије, историје и других друштвено-хуманистичких наука из Србије на овим листама. Другим речима, у друштвеним наукама је «наука» само оно што Запад тако одреди. Можете мислити какве, онда, текстове српски научници морају да пишу, рецимо, о Космету, о НАТО агресији на СР Југославију, о ширењу Алијансе на Исток и слично.

Истовремено, када српски научник објави научни рад у Русији, у Србији се то не вреднује, односно као да га и није објавио. Стога апелујем на овде присутне представнике руског МИП-а да под хитно ступе у контакт са надлежним ми-

нистрима и реше ова два важна питања: признавања руских научних часописа у Србији као научних и питање отварања руског универзитета или средње школе у Србији.

4. Култура, идеологија и медији

Традиционални српски светосавски (православни) културни образац је нападнут од стране Запада, њему потчињених медија, невладиног сектора... Тражи се да се Срби одрекну своје традиционалне културе и вредности, у том смислу и љубави према Русима, ћирилице... То значи да би руска спољна политика морала да обрати пажњу и на културне моделе који се промовишу у Србији. Није свеједно какав културни образац усваја српска омладина. У том смислу бих апеловао на представнике МИП-а да, на пример, питање употребе ћирилице у Србији уздигну на ниво међународног и политичког питања јер су писмо и језик у узајамној, когнитивној вези, а у свету губимо битку са хрватским и енглеским језиком. Овде - није тајна - сматра се да ако се Срби одрекну ћирилице, тиме се нужно одвајају од Руса и православља, а приближавају Западу и римокатолицизму.

Српски народ је од 1990. године интезивно изложен идеолошко-пропагандној активности Запада. После 2000. године ово се појачало тако што је већина електронских и део штампаних медија добило власнике са Запада, а они су пронашли «верне» новинаре и сараднике. На овај начин српски медији мењају идеологију у вредносни систем Срба. Омаловажава се православље и Српска православна црква, Српска академија наука и уметности, Војска, фалсификује српска историја... Омладина се подстиче да усвоји квазиевропску идеологију, што значи да воли енглески језик, да пише латиницом, да воли Хаг и Европску унију, НАТО пакт, да чита и цени само ту литературу и уметност, а да мрзи све што асоцира на православље, традиционалну Србију и Русију. Овоме велики допринос даје и филмски програм споменутих електронских медија, који је у 99 посто случајева настао у САД. Стално се приказују филмови у којима добри Американци кажњавају зле Србе и Русе. Док сам ово писао на РТС-у (4. 3. 2009), дакле државној телевизији, емитовао се филм о Џејмсу Бонду у коме су Руси приказани као тупави и зли, скоро

ретардирани људи, које нико нормалан не треба да воли. По-рука је да Руси имају велике војне еполете и плитку памет.

Нажалост, и српско Министарство културе помаже да се у самој Србији снимају филмови који дају лошу слику о Србима: Срби су примитивци, агресори, док су Хрвати и Муслимани добар, културан народ који страда од Срба.

На кабловској (за Србију) је слична ситуација. Нема руских телевизијских станица, сем једне, која, чини ми се, има централу у Шведској. Зато представницима руског МИП-а желим да укажем на овај детаљ. Ми губимо онај део српског народа који има традиционалне вредности (што значи да воле/поштују Русе, православље, ћирилицу), јер нема медија који из другог, независног угла представљају стварност. Зар Русија не може да купи у Србији неку ТВ станицу са националном фреквенцијом и један дневни лист, па да приказује руске филмове и емитује, заиста, одличне и професионалне спотове забавне музике? Другим речима, руски повратак у Србију мора, осим политичког и економског, да буде и медијски повратак.

5. Општа и безбедоносна питања

Питање безбедности Србије постаје важно питање, како балканске државице улазе у НАТО. Са прокламованом неутралношћу Србија дефинитивно остаје зона за коју ће НАТО, помогнут новим чланицама из окружења Србије, покушати да је уведе у овај војни блок. Нема дилеме да је смисао постојања НАТО-а напад на Русију, односно омогућавање њеног распрачавања и поделе између Запада и његових савезника.

Сматрам да би у овој фази Русија могла да анулира НАТО утицај ако би понудила двојно држављанство грађанима Србије. На тај начин Русија би добила више права да задржи Србију у сфери својих утицаја. После овога може да следи и размештање једне или више војних база и помоћ у развоју српске војске.

Закључак

Сматрам да руски МИП треба да реагује брзо и подстакне привредне субјекте РФ да се укључе у даљу приватизацију у Србији, посебно Електропривреде и ЈАТ-а, да Србији

понуде повољне кредите у циљу превазилажења економске кризе и поправљање позиције Србије до економског лидера у региону;

Затим, да се укључе у спречавање даље дезинтеграције Србије (питање Војводине);

да отвори руске универзитете у Србији и Републици Српској са својим моделом образовања, и да хитно код Министарства науке Србије издејствује да руски научни часописи буду у Србији унети на тзв. СЦИ листе;

да Русија у Србији купи најмање једну ТВ станицу и једну дневну новину и почне приказивање својих филмова и културних програма;

да Русија понуди грађанима Србија двојно држављанство, чиме би обезбедила више разлога за задржавање Србије у сфери свог утицаја.

Зоран Милошевич СЕРБИЈА И ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА РОССИИ

Резюме

Автор выражает гипотезу о том, что возвращение России на Балканы означает поддержку сербскому суверенитету и территориальной целостности. Однако автор также отмечает некоторые сферы, в которых эта великая славянская держава абсолютно или почти не представлена (образование, наука и т.д.). Россия вернулась на Балканы, точнее – в Сербию. Об этом свидетельствуют не только крупные инвестиции – газопровод «Южный поток» и покупка НИСа, но и позиция России относительно территориальной целостности Сербии, точнее – вопроса статуса Косова и Метохии. Возвращение России в Сербию очень ждали сербские патриоты и те, кто верит, что для Сербии выход из тяжелой ситуации лежит в союзе со всеми здравомыслящими политическими силами, а не только с Европой и НАТО. Возвращение России принесло большое облегчение, а вместе с ним и большие надежды.

Ключевые слова: Россия, внешняя политика, Сербия, ценности, интеграции.